

DEBATT

DEBATTREDAKTØR **ANNE EKORNHOLMEN**
Telefon 02318 | E-post debatt@h-a.no

SI DIN MENING

HA trykker ikke anonyme innlegg. Vi forbeholder oss retten til å velge hva som skal på trykk og til å forkorte innlegg. Hovedinnlegg kan ha maks 3500 tegn med mellomrom, lange innlegg 2100 tegn, korte innlegg 900 tegn. Skriv kort!
Send til debatt@h-a.no eller bruk SMS med kodeord HAMening til 2097. Det koster kr 5 per melding.

HA har rett til å publisere innleggene i elektroniske kanaler og rett til å arkivere publiserte innlegg i elektronisk arkiv, samt eventuelle salgsrettigheter til dette materialet.

MANDAG

Willy Fauchald spør om Jernbaneverket er en løs kanon på dekk?

SIDE 35

Aasa Gjestvang (Sp) advarer mot frislipp av privatskolene.

Prøysen-debatten: Skal andre artister i større grad få bruke tekstene til Prøysen? Nei, mener innsenderen som synes de heller kan skape noe selv.

TENT BAND: Åge Aleksandersen og Sambandet på scenen foran Prøysenhuset i 2005.

FOTO: FRODE HERMANRUD.

«Bare benytt meg ..»

MENINGER

Steinar Sætervædet
Hamar

Bakgrunnen for visa var at Erik Bye hadde vært i USA hvor han hadde tatt seg den friheten å oversette/gjendikte noen av Prøysens viser uten å ta kontakt med forfatteren på forhånd.

Bye var ikke den første som utnyttet Alf Prøysens forfatterskap til egen vinning. Dessverre heller ikke den siste. Men det er altså ei vise som aldri blir spelt om att – fornyet eller modernisert.

■ Hvorfor er det akkurat Alf Prøysens diktning som skal unntas fra åndsverkloven og gjøres til fritt vilt? «Bare benytt meg» er tittelen på ei vise Alf Prøysen framførte i Søndagsposten. Skal ikke åndsverkloven gjelde

for Prøysens kunst – skal den vel heller ikke gjelde for andre utøvers åndsverk? Så spesiell er ikke Prøysen at det må lages en særlov akkurat for hans verker.

Vil Jens Simen Øverli og andre fjerne åndsverkloven, bør de si dette i klartekst. Jeg stiller meg kritisk til behovet for fornyelse av hedmarksdikterens verker.

Nye versjoner kan nok i øyeblikket øke interessen for Prøysen, men jeg legger merke til at det er originalen som står seg over tid. Istedenfor å kline seg inn på Prøysen, synes jeg dagens forfattere og visesangere kan lage sine egne ting og stå på egne bein.

■ Som andre forfattere var Prøysen et produkt av det miljøet og den tida han levde i.

Bakgrunnen fra husmannsgrenda er med på å gi store deler av forfatterskapet eget særpreg og kulør.

«Moderniseres» Prøysen på en slik måte at dette særpreget forsvinner, er jeg redd mye av den egentlige Prøysen blir borte for oss. Riktignok er vi i ei tid hvor historieløsheten har fått godt fotfeste, men budskapet hans er så vidt tidløst og allment at det har gyldighet utover tid og rom.

■ Hans forfatterskap trenger derfor ingen såkalt «moder-

nisering». Øverli snakker om at forfatterskapet må befris fra vømmøl og skigarder. Men hvem er det som har gitt Prøysen denne imagen?

Er det ikke nettopp alle disse som skulle gjøre dikteren fra Ringsaker mer tilgjengelig, fornyet og moderne som har skylda – som har pakket forfatterskapet inn i mer vømmøl og busserull enn det som var der fra før?

■ Skjebnen til romanen «Trost i taklampa» er et godt eksempel på hva jeg mener. For hver gang «Trosten» har blitt modernisert og framført som film, teater og syngespill har det blitt mindre Prøysen og mer alle andre som vil sole seg i glansen av hedmarksdikteren.

Snekkersvekaras og Gunvor Smikkstuguns sosiale opprør har blitt borte i læpasnus, hembrent, vømmøl, busseruller og ufarlige viser.

Noe av skylda for at det har blitt slik må Prøysen ta sjøl, men det er

ikke av den grunn nødvendig at de som kommer etter skal gjøre skaden enda større.

■ Med åra har jeg blitt mer og mer lei av folk som kommer til Blåklukkevikua – som står der for solide honorarer på scena og «fortæl om hvor gla dom var ti'n Alf og alt han har betydd for dom.»

Aktører som står der med tårer i aua og snakker om Prøysens ånd for deretter å gå over til å promotere seg sjøl. Jeg er djupt uenig med Øverli når han sier at rettighetshaverne er alt for restriktive med å la andre bruke Prøysens stoff.

■ Etter mitt syn har både Prøysen sjøl og hans etterkommere mange ganger vært for slepphendte med å bruke/misbruke dette verdifulle stoffet. Alf Prøysen skal ikke settes fri – men fredes!

” Med åra har jeg blitt lei av folk som kommer til Blåklukkevikua, som står med solide honorarer på scena og «fortæl om hvor gla dom var ti'n Alf og alt han har betydd for dom.»